

Plenum

Torsdag 27.11.2025 kl. 16.00—18.11

2.5. Muntlig fråga om statsandelssystemet (Harry Harkimo liik)

Muntligt spörsmål MFT 190/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Harkimo, varsågod.

Debatt

16.21 **Harry Harkimo liik:** Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Valtionosuusjärjestelmä kunnille on soten jäljiltä tällä hetkellä täysin epäoikeudenmukainen. Minä annan teille esimerkin: Hanko ja Hamina maksavat valtiolle puolitoista miljoonaa ja heidän veroprosenttinsa on yli yhdeksän prosenttia. Kauniainen saa valtiolta 22 miljoonaa ja heidän veroprosenttinsa on 4,7 prosenttia. Tämähän on täysin epäoikeudenmukaista, että joutuu riippuen kunnasta maksamaan tuhansia euroja enemmän. [Perussuomalaisten ryhmästä: Viime kaudella!]

Nyt te yrititte saada jo korjattua tämän systeemin. Se ei onnistunut. Miksi se ei onnistunut? Nyt te olette tänään ilmoittaneet, että jollain leikkaa ja liimaa -systeemillä te yritätte saada jotain tehtyä. Tämä on täysin väärin. Tämä pitää saada korjattua. Kertokaa minulle: miten te meinaatte korjata tämän? [Vasemmalta: Hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.22 **Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja kuvasi hyvin sitä, miten rikki tämä meidän valtionosuusjärjestelmämme todellakin on. Siitä on kymmenen vuotta, kun se on edellisen kerran uudistettu, ja se meni rikki oikeastaan vielä pahemmin edellisen hallituksen aikana, kun tehtiin sote-uudistus ja nämä erot kuntien välillä kasvoivat aivan suunnattoman suuriksi.

Meidän olisi tässä uudistuksessa ollut mahdollista sitä maltillisesti korjata, ja haimme ja teimme pohjaesityksen. Meillä oli suurimmasta osasta kokonaisuutta yhteinen näkemys, mutta sitten se kulminoituu juuri siihen, että kun teemme kustannusneutraalisti uudistusta, jossa on voittajia ja häviäjiä, niin juuri nämä sote-erät, jotka mainitsitte, jotka selittävät myöskin näitä eroja, jotka kuvasitte, muodostuvat siksi vaikeaksi kysymykseksi. Niistä ei löytynyt tällä erää sopua.

Mutta tulemme ensi viikolla julkaisemaan kaikki laskelmat ja toivon, että niistä on hyötyä sitten tulevista uudistuksissa. Tämä uudistus tullaan tarvitsemaan pitkällä aikavälillä, ja nyt me haemme sitä, josko pystymme pienemmillä askelilla tekemään ainakin jotain korjausliikkeitä.

Punkt i protokollet PR 117/2025 rd

Lisäksi olen tänään kutsunut koolle myöskin parlamentaarisen yhteistyön ihan laajempaankin kuntien tulevaisuuteen liittyvään keskusteluun. Meillä on haasteita sekä kuntien taloudessa että demografiassa ja on tärkeää, että keskustelemme yhdessä kuntien tulevaisuudesta laajemminkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.23 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pienen ohikiitävän hetken verran vaikutti siltä, että valtiovarainministeri Purra ottaa vastuun tämän vaalikauden politiikasta ja Suomen ajautumisesta EU:n talouspolitiikan tarkkailuluokalle. [Naurua — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Mutta ei — jo seuraavassa hetkessä vastuu sysättiin taas edelliselle hallitukselle. [Sanna Antikainen: Uniper!] Ei ihme, vastuunkanto on vaikea laji, ja kun tulostaulu on niin armoton, tekee varmasti mieli väistää vastuuta: [Perussuomalaisten ryhmästä: Mites meni Uniper?] Euroopan heikoin kasvu, ennätyksellinen valtionvelka, ja teidän vahtivuorollanne lähes 100 000 uutta työtöntä. Se on todella karu tulos tämän vaalikauden politiikasta. [Jani Mäkelä: Elvytyspaketti oli karu!] Itse asiassa tämä työttömyys on keskeisin syy sille, että Suomessa talous ei lähde kasvuun. Luottamuspuola kalvaa meidän taloutta, ja ihmisten mielissä on työttömyyden pelko.

SDP haluaa palauttaa luottamuksen Suomen talouteen. Sen vuoksi me haluamme mieluummin helpottaa työllistymistä kuin irtisanomista. Me haluamme suunnata veronkevennykset ennen kaikkea pieni- ja keskituloisille. Meidän veropolitiikallamme suurin osa yrittäjistä hyötyy. Valtiovarainministeri Purra, milloin koittaa se hetki, [Puhemies koputtaa] jolloin te kuuntelette myös opposition esityksiä? [Sanna Antikainen: Kuunteletteko te VTV:tä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.24 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun olin Valtioneuvostonlinnassa kävelemässä istuntoon — siellä on televisioruutu, jossa on aina muutama teksti-tv:n otsikko — niin siellä tänään luki, että kuluttajien luottamus oli vahvistunut. En ole ehtinyt uutisia lukea tässä päivän mittaan, mutta otsikko ainakin mielestäni oli positiivinen. Vastaavasti eilenkö kerrottiin, että ensimmäistä kertaa siten vuoden 2021 suomalaiset aikovat käyttää jouluun hieman enemmän rahaa kuin aiemmin. Minusta nämä ovat ihan hyviä pieniä uutisia. [Suna Kymäläinen: Kodittomat ja lapsiperheet käyttävät kyllä varmastikin!]

Minulla ei ole mitään tarvetta vähätellä tätä vaikeaa tilannetta, ja mielestäni — puhun nyt ihan rehellisesti itsestäni — minä kyllä kannan tästä tilanteesta aika tavalla vastuuta ja olen tehnyt finanssipoliittisia päätöksiä, jotka eivät välttämättä poliittisesti ole pelkästään positiivisia. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja sakset heiluu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

16.25 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mekin mielellämme kuulisimme lisää pieniä ja suurempiakin positiivisia uutisia. Vanha viisaus kuuluu, että kerro totuus mutta rohkaise, ja sitä vanhaa viisautta kannattaisi kyllä tässäkin tilanteessa hyödyntää.

Punkt i protokollet PR 117/2025 rd

Suomen tilanne on hyvin vaikea. Työttömiä on ennätyksellisen paljon, palveluita ajetaan alas, ja Suomi on todellakin nyt ajautumassa EU:n tarkkailuluokalle. Eli kyllä sitä suuntaa pitää muuttaa, ja suunnan muuttaminen edellyttää, että tavalliset suomalaiset ihmiset laitetaan keskiöön ja että pk-yrityksille luodaan paremmat toimintaedellytykset.

Edustaja Kettunen kuvasi täällä jo aiemmin keskustan ajatusta kohdistaa veronkevennykset reilummin nimenomaan sinne tavallisille keskituloisille suomalaisille, mutta kysyn vielä yritysverotuksen uudistamisesta. Eilen kommentoitte, arvoisa valtiovarainministeri, varsin positiivisesti keskustan esitystä uudistaa yritysverotusta siten, [Puhemies koputtaa] että sisään jätettäviä voittoja verotettaisiin kevyemmin. Eikö tätä kannattaisi nyt yhdessä viedä eteenpäin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.27 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja alkuun kuvasi, niin kyllä näen itse myös, että meidän yhteiskunnassa ja ehkä poliittisessa järjestelmässä tietynlainen ongelma on myopia eli likinäköisyys siitä, että välttämättä sinne kauas eivät poliitikot aina jaksa katsoa — ehkä lähemmäksi seuraavia vaaleja, ehkä vaihtoehtobudjettia tai jotain muuta. Juuri siitä syystä me olemme tässä tilanteessa, että tämä hallitus joutuu näitä toimia tekemään ja niitä ei ole riittävästi aiemmin tehty.

Mitä tulee sitten tähän alijäämämenettelyyn, joka monessa puheenvuorossa on esiin nostettu, haluan huomauttaa sen, että komissio todellakin kaipaa sitä, että alijäämä saataisiin pienemmäksi. Tässä tilanteessa komissio todennäköisesti ei tule esittämään ainakaan suuria lisäsopeutuksia tälle hallitukselle. Ja mistä se johtuu? Siitä, että me teemme niitä jo muutenkin, joten tämän alijäämämenettelyn suurimmat vaikutukset todennäköisesti tulevat kohdistumaan seuraavalle hallituskaudelle. Siksi minä olen kuvannut, että se kymmenen miljardia sopeutustarpeeksi seuraavalle hallituskaudelle ei ole lainkaan liiallinen.

Mitä tulee sitten tähän keskustankin esiin nostamaan Viron veromallin tyypilliseen verotusratkaisuun, [Puhemies koputtaa] niin kyllä, sikäli kuin se kannustaisi investointeja, se on varsin hyvä suunta. Tällaisenkin valmisteluhan kestää pidempään.